Stručni rad

Sport povezuje: suradnja vrtića i lokalne zajednice

Lana Pešl, odgojitelj mentor, DV Lojtrica, Velika Mlaka

Nives Tepšić, odgojitelj savjetnik, DV Lojtrica, Velika Mlaka

Sažetak

Suvremeni dječji vrtić djeluje kao otvorena ustanova koja se aktivno povezuje s lokalnom zajednicom radi stvaranja preduvjeta za harmoničan i cjelovit razvoj djece. U radu se prikazuje integrirani sportski program Dječjeg vrtića Lojtrica iz Velike Mlake, koji se provodi od 2015. godine s ciljem zadovoljavanja razvojnih potreba djece od treće godine života do polaska u školu. Polazeći od važnosti suradnje vrtića i lokalne zajednice, naglašava se uloga otvorenog socijalnog okruženja i bogate mreže interakcija koje djetetu pomažu u osvješćivanju vlastite uloge u društvu. Unutar tog procesa istaknuta je uloga odgojitelja kao poveznice koji svojim profesionalnim kompetencijama planira, organizira i provodi aktivnosti kroz pokret te osmišljava sportske radionice u suradnji s vanjskim dionicima. Središnji dio rada opisuje konkretne dobrobiti suradnje za razvoj djece kroz realizirane radionice s Judo klubom Pinky, Judo klubom osoba s invaliditetom Fuji, Hrvatskim odbojkaškim klubom Gorica, Plesnim klubom Megablast te kroz susret s paraolimpijcem Velimirom Šandorom. U zaključku se potvrđuje kako ovakav sustavan pristup i druženje sa sportašima ne samo da jačaju motoričke i socijalne kompetencije djece, već i postavljaju temelje za usvajanje normi sportskog ponašanja, razumijevanje različitosti te razvoj dugoročnog osjećaja pripadnosti lokalnoj sredini.

Ključne riječi: rani i predškolski odgoj, integrirani sportski program, učenje kroz pokret, socijalne kompetencije, sportske radionice

1.Uvod

Integrirani sportski program u Dječjem vrtiću Lojtrica, Velika Mlaka, provodi se od 2015. godine. Program ima za polazište zadovoljavanje razvojnih potreba i osobina djeteta od treće godine života do polaska u školu, a realizira se kroz planirane uvjete za razvoj putem igre, spontanog i situacijskog učenja te planiranog tjelesnog vježbanja. Igra i tjelesne aktivnosti osnovne su djelatnosti djeteta vrtićke dobi te su od presudnog interesa za njegov normalan razvoj. Osim evidentnog učinka na zdravlje, tjelesne aktivnosti uvelike utječu na razvoj kognitivnih, emocionalnih i moralnih sastavnica osobnosti. One zahtijevaju širenje granica dječjih mogućnosti, potiču kreativno izražavanje te unapređuju socijalne kompetencije kroz razvoj različitih oblika međuljudskih odnosa.

2.Suradnja vrtića i lokalne zajednice

Budući da je vrtić djetetov primarni životni prostor izvan obitelji, cjelokupno okruženje – prostor, opremu, materijale i sadržaje – potrebno je poticajno oblikovati. Posebno je važno socijalno okruženje koje podrazumijeva bogatu mrežu interakcija djeteta s drugom djecom i odraslima. Dijete je od samog rođenja socijalno biće s predispozicijama za učenje i odrastanje u interakciji sa svijetom.

Prema Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje, kvalitetu odgojno-obrazovne prakse određuje upravo „otvorenost“ vrtića prema van. Ona uključuje spremnost na uspostavljanje suradničkih odnosa s obiteljima, drugim institucijama te ključnim dionicima lokalne zajednice. Povezivanjem predškolske ustanove s lokalnim okruženjem pomažemo djetetu u osvješćivanju njegove uloge u društvu te potičemo razvoj odgovornog ponašanja prema sebi i drugima. Podizanjem razine otvorenosti izravno omogućujemo napredak same ustanove i kontinuirano podizanje kvalitete rada [8].

Slika 1. Sportska radionica u suradnji s Judo klubom Pinky

3.Odgojitelj kao poveznica vrtića i zajednice

Odgojitelj u integriranom sportskom programu planira, organizira i provodi kineziološke aktivnosti s djecom. Svojim profesionalnim kompetencijama on osigurava poticajno, dinamično i kreativno okruženje za razvoj dječjih potencijala [6]. U odgojno-obrazovnom procesu odgojitelj ima ključnu ulogu u stvaranju zajednice u kojoj se sva djeca osjećaju dobro, važno, poštovano i sigurno. Kvalitetnim pristupom on stvara temelje za stjecanje osjećaja povjerenja, istovremeno potičući razvoj djetetova samopouzdanja i samopoštovanja.

Prepoznajući važnost poticajnog socijalnog okruženja, odgojitelj osmišljava sadržaje koji šire dječje spoznaje o društvu. Vodeći se time, odgojitelj planira i organizira sportske radionice u suradnji sa sportašima, klubovima i udrugama. Te aktivnosti realiziraju se u sportskoj dvorani vrtića, na vanjskom igralištu ili kroz neposredne posjete sportskim klubovima u lokalnoj zajednici. Pri organizaciji radionica primarni je cilj da djeca nova znanja i vještine stječu kroz neposredno istraživanje, zajedničku igru, zabavu i druženje sa sportašima.

Slika 2. Sportska radionica u suradnji s HOK Gorica

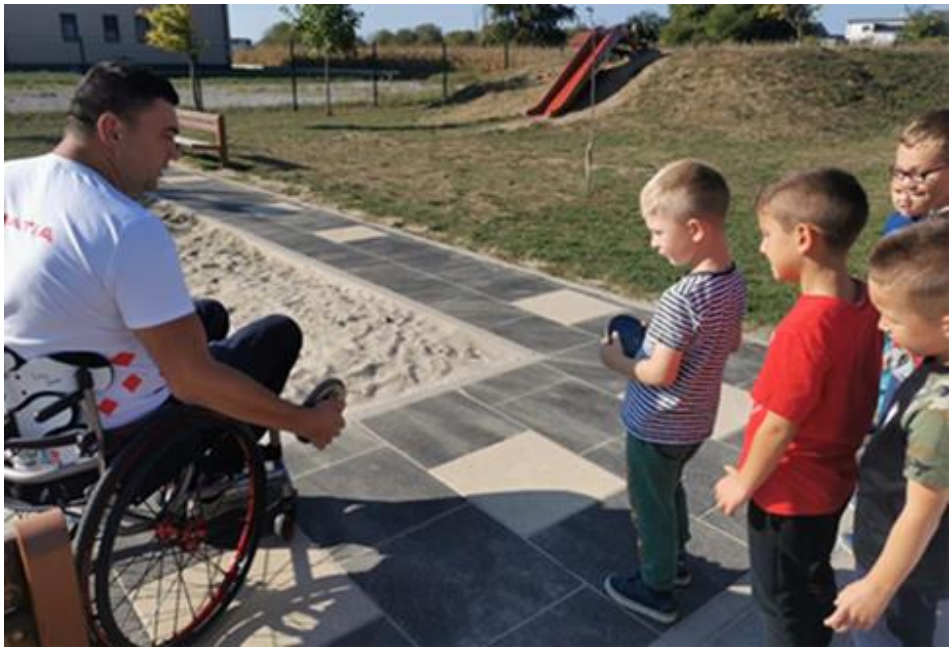
4.Dobrobiti suradnje za razvoj djece

Suradnja s lokalnom sportskom zajednicom kroz uključivanje sportskih klubova, trenera i sportaša značajno pridonosi kvaliteti odgojno-obrazovnog rada te obogaćuje iskustva djece. Kroz sportske radionice u suradnji s Judo klubom osoba s invaliditetom Fuji i Judo klubom Pinky djeca su aktivno usvajala osnovne judo elemente te razvijala motoričke vještine u okruženju koje je naglašavalo ravnopravnost, zajedništvo i međusobno poticanje, pri čemu je dodatno osnažena i njihova socijalna interakcija, uključujući suradnju s djecom s teškoćama.

Slika 3. Sportska radionica u suradnji s Judo klubom osoba s invaliditetom Fuji

Posebno značenje imao je susret sa srebrnim paraolimpijcem Velimirom Šandorom, kojem su prethodile pripremne aktivnosti djece usmjerene na upoznavanje njegova sportskog puta. Tijekom susreta djeca su aktivno sudjelovala, postavljala pitanja i okušala se u bacanju diska, čime su neposredno doživjela sportske vještine te razvijala razumijevanje različitosti, ustrajnosti i vrijednosti sportskog načina života.

Slika 4. Sportska radionica u suradnji s paraolimpijcem Velimirom Šandorom

Kroz odbojkaške aktivnosti koje su provele trenerice Hrvatskog odbojkaškog kluba Gorica, djeca su usvajala osnovne sportske pokrete, vježbala koordinaciju te sudjelovala u zajedničkoj igri, pri čemu su pokazala visoku razinu motoričke spremnosti i izražen interes za sportske sadržaje. Dodatnu vrijednost programu dala je suradnja s Plesnim klubom Megablast. Plesna radionica omogućila je djeci da kroz kreativno kretanje uz glazbu istražuju mogućnosti vlastitog tijela te razviju motoričku izražajnost u dinamičnom okruženju.

Slika 5. Plesna radionica u suradnji s Plesnim klubom Megablast

5.Zaključak

Ostvareni susreti i aktivnosti potvrđuju važnost sustavne suradnje s lokalnom zajednicom kao čimbenika obogaćivanja odgojno-obrazovnog procesa, jačanja socijalnih i motoričkih kompetencija djece te poticanja njihovog cjelovitog razvoja kroz iskustveno učenje i aktivno sudjelovanje. Kroz aktivnosti raznih sportskih disciplina djeca šire svijest o važnosti tjelesnog vježbanja te produbljuju interes za zdrav i aktivan život. Druženje sa sportašima stvara idealne prilike za usvajanje i razumijevanje normi sportskog ponašanja: poštivanje pravila, timski rad i zajedništvo te razvijanje zdravog natjecateljskog duha. Aktivno sudjelovanje zahtijeva odgovorno ponašanje prema svim sudionicima, kontrolu vlastitog ponašanja te njegovu prilagodbu situaciji i kontekstu. Suradnja sa sportskim klubovima stvorila je uvjete u kojima su djeca kroz neposredno iskustvo upoznala dio lokalne zajednice, bolje razumjela njezinu važnost te razvila osjećaj pripadnosti sredini u kojoj žive i odrastaju. Takva iskustva pridonose stvaranju dugoročnih pozitivnih veza između djece, vrtića i lokalne zajednice te potiču aktivno sudjelovanje u društvenom životu od najranije dobi.

6.Literatura:

[1.] Katz L, McClellan D. Poticanje razvoja dječje socijalne kompetencije. Zagreb: Educa; 2005.

[2.] Klarin M. Razvoj djece u socijalnom kontekstu: roditelji, vršnjaci, učitelji – kontekst razvoja djeteta. Zadar: Naklada Slap; 2006.

[3.] Miljak A. Humanistički pristup teoriji i praksi predškolskog odgoja. Zagreb: Persona; 1996.

[4.] Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta Republike Hrvatske. Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj. Zagreb: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta Republike Hrvatske; 2015.

[5.] Petrović-Sočo B. Mijenjanje konteksta i odgojne prakse dječjih vrtića. Zagreb: Mali profesor; 2009.

[6.] Sindik J. Karakteristike dobrih odgajatelja. Dijete, vrtić, obitelj. 2014;20(75):20-21.

[7.] Slunjski E. Dječji vrtić – zajednica koja uči. Zagreb: Spektar Media; 2008.

[8.] Slunjski E, Ljubetić M, Pribela Hodap S, Malnar A, Kljenak T, Zagrajski Malek S. Priručnik za samovrednovanje ustanova ranoga i predškolskog odgoja i obrazovanja. Zagreb: Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja; 2012.

[9.] Krstin D. Sportske aktivnosti kao pomoć u socijalizaciji djece. Ljetopis socijalnog rada [Internet]. 2018 [pristupljeno 14.04.2026.];25(3):481-487. Dostupno na: https://hrcak.srce.hr/218684